Dierenarts Dick Soede
van Dierenartsenpraktijk It Griene Hert:

“We leggen de lat hoog. Elk kalf dat het niet redt, is er één te veel!”

“Als dierenarts wil je dat de algehele gezondheid op een bedrijf goed is. Daar probeer je samen met de melkveehouder de best mogelijke aanpak voor te vinden”, vertelt Dick Soede van dierenartsenpraktijk It Griene Hert. Hij begeleidt het melkveebedrijf van Esther de Jong in Scharnegoutum en is daar iedere dinsdagochtend voor onder meer de drachtcontrole en een algehele gezondheidscheck. Toen de problemen met kalverdiarree zich bleven opstapelen, zochten Esther en Dick samen naar een oplossing. Uiteindelijk besloten ze vaccinatie in te zetten. “Ik stond niet meteen vooraan om het te adviseren. Maar als ik nu zie wat het hier oplevert, denk ik: misschien hadden we dit eerder moeten doen.”

Alles leek op orde

Voordat vaccinatie in beeld kwam, werd eerst kritisch naar de bedrijfsvoering gekeken. “We hebben ons in eerste instantie gericht op de hygiëne. Alle kalverhokjes zijn ontsmet en de afkalfruimte werd goed schoongehouden. Vervolgens hebben we het biestmanagement onder de loep genomen. Krijgen de kalveren voldoende binnen? Hoe is de kwaliteit? We hebben de Brix-waarde gemeten en gekeken naar de antistofopname. Ook dat zag er goed uit.” Daarnaast deed Dick een droogstandscheck. “Daarbij keken we naar de eiwit- en energievoorziening en mineralen. De voeding van de droge koe speelt een belangrijke rol. Als een kalf in de baarmoeder goed gevoed wordt, komt het sterker ter wereld.”

Darmcellen knappen open

Welke maatregelen Esther en Dick ook namen, de problemen bij de kalveren hielden aan. “Dat frustreerde enorm! We namen allerlei maatregelen, maar niets hielp. We bleven doorsukkelen.” Dat cryptosporidiose een belangrijke rol speelde, was inmiddels duidelijk. “Bij de sneltesten die we in de praktijk doen, is hoofdzakelijk cryptosporidiose de boosdoener. Cryptosporidiose zorgt er letterlijk voor, dat er gaten in de darm vallen. De darmcellen knappen open. Dat leidt tot allerlei ellende, zoals darminfecties, minder voeropname en uitval.”

“We zagen al snel verschil. Veel minder diarree, minder uitval en meer rust rond de kalveren.”

MSD
Animal Health

Hardnekkige parasiet

Cryptosporidiose is een heel hardnekkige parasiet, waardoor de problemen op het bedrijf van Esther maar bleven aanhouden. Ondanks alle aandacht voor hygiëne, biestmanagement en droogstand lukte het niet om de kalvergezondheid stabiel te krijgen. “Op een gegeven moment heb je zoveel bekeken en geprobeerd, dat je verder moet zoeken. Toen hebben we gezegd: laten we vaccinatie inzetten en kijken of we daarmee eindelijk die doorbraak kunnen bereiken.”

Al snel verschil

Die doorbraak kwam er. “We zagen al snel verschil”, vertelt Dick. “Veel minder diarree, minder uitval en meer rust rond de kalveren. Het was niet zo dat ze daarvoor bij bosjes omvielen, absoluut niet. Maar we leggen de lat hoog. Elk kalf dat het niet redt, is er één te veel.” De vaccinatie is inmiddels opgenomen in de vaste bedrijfsbegeleiding. “Iedere vier weken selecteren we de koeien die richting droogstand gaan. Dan kijken we welke dieren hun eerste vaccinatie nodig hebben en welke toe zijn aan de tweede. Zo wordt vaccineren echt onderdeel van het totale management.”

Verder kijken dan de investering

Volgens Dick moet je bij de kosten van vaccinatie verder kijken dan alleen naar de prijs per dosis. “Het is een behoorlijke investering. Maar zet die eens af tegen de extra arbeid, behandelingen, groeivertraging, uitval en alle frustratie. Als ik zie hoeveel tijd en ergernis het hier scheelt, is dat goud waard. Bovendien verkoop je gezondere kalveren voor een betere prijs. ”De grootste winst moet misschien nog komen, denkt hij. “Uit ervaring weet ik dat kalveren die cryptosporidiose hebben doorgemaakt later als vaars vaak minder presteren. Over ongeveer anderhalf jaar komen deze kalveren aan de melk. Ik verwacht dat we het effect van vaccineren dan ook in hun ontwikkeling en prestaties terug gaan zien.”

Vaccineren én management

Vaccinatie is volgens Dick nadrukkelijk geen vervanging voor goed management. “Je start met de juiste diagnose: is er sprake van cryptosporidiose? Vervolgens moet het biestbeleid en de hygiëne op orde zijn. Als het management te wensen over laat, ga je het met alleen vaccineren niet oplossen. Dan ben je aan het dweilen met de kraan open.” Juist de combinatie van maatregelen maakt volgens hem het verschil. Zeker op het bedrijf van Esther lijkt die balans nu gevonden. “Het voelde een beetje als het laatste redmiddel, maar ik ben heel positief en vooral erg blij dat deze strategie werkt. Dat geeft rust. Als je ziet hoe de kalveren er hier nu bij staan en hoeveel plezier dat terugbrengt op het bedrijf, dan weet je waar je het met z’n allen voor doet. Wat je erin stopt aan zorg, aandacht en preventie, krijg je uiteindelijk dubbel en dwars terug.”

Meer informatie over de aanpak tegen cryptosporidium? Neem met een van ons contact op. We geven u graag advies!

Debbie Heideman
Rayon Manager Oost
Debbie.Heideman@msd.com
T 06-13 444 819

Remco Wolf
Rayon Manager Noord
Remco.Wolf@msd.com
T 06-51 592 531

Herman Vos
Rayon Manager Zuid
Herman.Vos@msd.com
T 06-38 852 673

NL-BOV-XXXXXXXXXX © 2026 Merck & Co., Inc., Rahway, NJ, Verenigde Staten en haar dochterondernemingen. Alle rechten voorbehouden.

MSD Animal Health